

Vård- och omsorgsnämnden
Åsa Engberg**Obligatorisk anmälan för ordinarie ledamöter och
ersättare för deltagande eller frånvaro anmäls till
asa.engberg@ludvika.se eller 0240-86685**Till Vård- och omsorgsnämndens ledamöter
Till ersättare för kändedom**Vård- och omsorgsnämnden****Tid:** Måndag 25 januari 2021, kl. 14:15**Plats:** Sessionssalen/Digitalt

Ärenden	Dnr
1 Närvaro	2
2 Val av justerare	3
3 Anmälan om extra ärenden	4
4 Mål 2021- 2025	5
5 Verksamhetsplan	6
6 Internbudget 2021	7
7 Budgetuppföljning januari - december 2020	8 - 14
8 Årsredovisning 2020	15
9 Remiss - Riktlinjer näringslivstrategi	16 - 27
10 SWEOLD Dalarna- Socialtjänstforskningsfonden	28 - 61
11 Brukarundersökningar Sol - LSS	62
12 Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts	63 - 68
13 Information från förvaltningen	69
14 Information från ordförande	70
15 Delegationer till vård- och omsorgsnämnden 2021	71 - 72
16 Meddelanden till Vård- och omsorgsnämnden 2021	73 - 74

Åsa Bergkvist
ordförandeÅsa Engberg
nämndsekreterare

Gruppmöten anordnas av respektive gruppledare

LUDVIKA
KOMMUN

Vård- och omsorgsnämnden

Upprop

Ludvika kommun
Postadress
771 82 Ludvika

Hemsida
www.ludvika.se
Besöksadress
Biskopsvägen 10
771 51 Ludvika

E-post
vard.omsorg@ludvika.se

Telefon
0240-860 00

Fax
0240-868 99

Bankgiro
467-5088

Organisationsnr
212000-2270
PlusGiro
12 45 30-7

Vård- och omsorgsförvaltningen
Åsa Engberg, 0240-866 85/ 76685

Val av justerare

LUDVIKA
KOMMUN

Vård- och omsorgsförvaltningen

Anmälan om extra ärenden

Ludvika kommun
Postadress
771 82 Ludvika

Hemsida
www.ludvika.se
Besöksadress
Biskopsvägen 10
771 51 Ludvika

E-post
vard.omsorg@ludvika.se

Telefon
0240-860 00

Fax
0240-868 99

Bankgiro
467-5088

Organisationsnr
212000-2270
PlusGiro
12 45 30-7

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 1

Mål 2021-2025

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott tar del av den muntliga redovisningen av mål 2021-2025

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsutvecklare Cathrine Flodström Backlund redogör hur vi följer de rekommendationerna som finns för hur man tar fram vård- och omsorgsnämndens mål.

Beslut

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden
Akt

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 2

Verksamhetsplan 2021

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott noterar den muntliga informationen

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 3

Internbudget 2021

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott noterar den muntliga informationen

Beskrivning av ärendet

Ekonomerna Nathalie Paulsén Fjellman och Anneli Nylander föredrar internbudgeten för 2021 muntligt.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 4

Dnr 2019/128

Budgetuppföljning januari - december 2020

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott noterar den muntliga informationen

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

LUDVIKA
KOMMUN

**Resultat vård och omsorg
januari-december 2020**

Utfall januari-december 2020

Utfall jan-dec 2020, belopp i kr, Vård och omsorg						
	Årsbudget	Driftbudget	Utfall	Avvikelse	Utfall inkl personalskuld	Personalskuld
		periodiserad			Avvikelse	
Text	Jan 20- dec 20	Jan 20 - dec 20	Jan 20 - dec 20	Jan 20 - dec 20	Jan 20 - dec 20	Jan 20 - dec 20
Externa intäkter	-61 225 000	-61 225 000	-111 795 262	50 570 262	50 570 262	
Interna intäkter	-2 328 000	-2 328 000	-2787467	459 467	459 467	
Intäkter totalt	-63 553 000	-63 553 000	-114 582 728	51 029 728	51 029 729	
Personalkostn	482 378 000	482 378 000	501 375 878	-18 997 878	-22 695 495	3 697 617
Lokalhyra	43 294 000	43 294 000	41155544	2 138 456	2 138 456	
Kapitalkostnader	1 398 000	1 398 000	1366817	31 183	31 183	
Inhyrd bemanning	1 300 000	1 300 000	5189044	-3 889 044	-3 889 044	
Övriga kostnader	113 833 000	113 833 000	138157346	-24 324 346	-24 324 346	
Kostnader totalt	642 203 000	642 203 000	687 244 629	-45 041 629	-48 739 246	
RESULTAT	578 650 000	578 650 000	572 661 901	5 988 100	2 290 482	

Utfall december 2020

Utfall dec 2020, belopp i kr, Vård och omsorg						
	Årsbudget	Driftbudget periodiserad	Utfall	Avvikelse	Utfall inkl personalskuld Avvikelse	Personalskuld
Text	Jan 20- dec 20	dec	dec	dec	dec	
Externa intäkter	-61 225 000	-5 102 000	-28613510	23 511 510	23 511 510	
Interna intäkter	-2 328 000	-209 000	-510545	301 545	301 545	
Intäkter totalt	-63 553 000	-5 311 000	-29 124 055	23 813 055	23 813 055	
Personalkostn	482 378 000	37 188 000	38994464	-1 806 464	-3 095 486	
Lokalhyra	43 294 000	3 511 000	3914998	-403 998	-403 998	1289022
Kapitalkostnader	1 398 000	118 000	112735	5 265	5 265	
Inhyrd bemanning	1 300 000	110 000	185885	-75 885	-75 885	
Övriga kostnader	113 833 000	9 935 000	16804687	-6 869 687	-6 869 687	
Kostnader totalt	642 203 000	50 862 000	60 012 769	-9 150 769	-10 439 791	
RESULTAT	578 650 000	45 551 000	30 888 714	14 662 286	13 373 264	

Bokfört på kod 8019, Covid 19

Kod	konto	Årsbudget	Driftbudget	Utfall	Avvikelse
		Jan 20 - Mån 13 20	periodiserad Jan 20 - Dec 20	Jan 20 - Dec 20	
30103	Kostersättning	0	0	-5200	5200
31301	Taxor o avgifter	0	0	-4894	4894
35101	Bidrag staten	0	0	-16116652	16116652
35601	6% Stb moms bdr köp vht	0	0	-17587	17587
46340	Köp av hvdvht fr landstin	0	0	1971	-1971
46370	Köp av hvdvht fr priv ftg	0	0	350715	-350715
50201	Ab grupp 1	0	0	646590	-646590
50202	AB GRUPP 2	0	0	1689759	-1689759
50203	Fyllnadstid	0	0	90125	-90125
50204	Vikariekostnad	0	0	113063	-113063
50205	Övertid	0	0	730000	-730000
50206	Ob-tillägg	0	0	719107	-719107
50207	Beredskap (jour)	0	0	90673	-90673
50209	Ålderspensioners	0	0	884	-884
51101	Semesterlön	0	0	512350	-512350
51201	Sjuklönekostnad	0	0	975039	-975039
51202	Sjuklönekostnad 10%	0	0	14341	-14341
51301	Lön vid tjänstledighet	0	0	2643	-2643
55210	Bilers, skattefria	0	0	653	-653
55220	Bilers, skattepliktig	0	0	371	-371
55911	Övr löneförmån, skattefri	0	0	2702	-2702
55921	Övr beskattn.b löneförmån	0	0	12	-12
56201	Kalkyl. arbetsgivaravg	0	0	1754793	-1754793
56701	Kalkyl arbetsm.försäkr	0	0	6143	-6143
56801	Kalkyl grupp försäkring	0	0	1117	-1117
56901	Kalkyl pensionskostnad	0	0	480307	-480307

Bokfört på kod 8019, Covid 19

60101	Lokalhyror	0	0	5895	-5895
61304	Städning	0	0	15374	-15374
61507	Mindre rep/u-håll fastigh	0	0	2800	-2800
63201	Hyra/leasing inventarier	0	0	8082	-8082
64101	Förbrukningsinventarier	0	0	184141	-184141
64401	Livsmedel för måltider	0	0	2137	-2137
64501	Labbl mtrl,läkem,sjukvård	0	0	143538	-143538
64601	Förbrukningsmaterial	0	0	5048426	-5048426
65401	It-materiel	0	0	113912	-113912
66501	Rep o underh av förbr.inv	0	0	9439	-9439
68101	Teleavg för telefon	0	0	13267	-13267
68106	IT-kommunikation	0	0	1494	-1494
69101	Drivmedel	0	0	950	-950
70501	Resor för anställda	0	0	2776	-2776
70502	Hotell/logi för anställda	0	0	3992	-3992
74303	Licens-hyra program	0	0	156173	-156173
74304	Support- underhållsavtal	0	0	3000	-3000
74901	Övr främmande tjänster	0	0	76348	-76348
76501	Avgift,kurs,konferens,utb	0	0	129805	-129805
76901	Interna overheadkostn.	0	0	6373	-6373

Intäkter och kostnader Covid 19

- Totalt har det bokförts intäkter på 16 144 tkr
- Totalt har det bokförts 14 111 kostnader på tkr

- Totalt 2033 tkr

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 5

Dnr 2019/128

Årsredovisning 2020

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott noterar den muntliga informationen

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 7

Dnr 2020/397

Remiss - Riktlinjer näringslivstrategi

Arbetsutskottets förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden lämnar nedanstående yttrande till Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beskrivning av ärendet

Förslaget till Näringslivsstrategi innehåller tre målområden:

- Attraktivitet och tillväxt
- Förutsättningar för företagande
- Kommunorganisationen

Varje målområde definieras sedan med innehåll i punktform. Det första målområdet Attraktivitet och tillväxt bör också omnämna Tillgänglighet för alla. Detta för att svara mot områdets namn Attraktivitet och tillväxt.

Tillgänglighet behövs både för tillträde till den fysiska miljön, transporter och anläggningar, men även tillgång till information, kommunikation, varor, produkter och tjänster.

Vård- och omsorgsnämnden har i övrigt inga synpunkter på strategins innehåll eller dess utformning.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad de 15 december 2020.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

Näringslivsstrategi för Ludvika kommun

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden lämnar nedanstående yttrande till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Beskrivning av ärendet

Förslaget till Näringslivsstrategi innehåller tre målområden:

- Attraktivitet och tillväxt
- Förutsättningar för företagande
- Kommunorganisationen

Varje målområde definieras sedan med innehåll i punktform. Det första målområdet Attraktivitet och tillväxt bör också omnämna Tillgänglighet för alla. Detta för att svara mot områdets namn Attraktivitet och tillväxt.

Tillgänglighet behövs både för tillträde till den fysiska miljön, transporter och anläggningar, men även tillgång till information, kommunikation, varor, produkter och tjänster.

Vård- och omsorgsnämnden har i övrigt inga synpunkter på strategins innehåll eller dess utformning.

Eva Björslund
Förvaltningschef

Cathrine Flodström Backlund
Verksamhetscontroller

Beslut skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Remiss av Näringslivsstrategin

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterar näringslivsstrategin till kommunala nämnder, råd och bolag. Även näringslivet bjuds in till att lämna synpunkter. Sista svarsdag är den 31 januari 2021.

Sammanfattning

Efter senaste kommunalval skapades ett nytt politiskt program som skulle präglade mandatperioden. I programmet omnämns framtagandet av en ny näringslivsstrategi som ska se över de övergripande frågorna som har med kommunens arbete med näringslivsutveckling att göra. Framtagandet av strategin har uppdragits till näringslivschef.

I förarbetet till denna strategi har ett tjugotal företag i Ludvika involverats. Den mest återkommande och enligt dem viktigaste utmaningen är Ludvikas otydliga profil, det vill säga vad är kännetecknande för kommunen och vad den vill stå för.

Förslag på näringslivsstrategi remitteras till kommunala nämnder, råd och bolag. Sista svarsdag är den 31 januari 2021.

Beskrivning av ärendet

Efter senaste kommunalval skapades ett nytt politiskt program som skulle präglade mandatperioden. I programmet omnämns framtagandet av en ny näringslivsstrategi som ska se över de övergripande frågorna som har med kommunens arbete med näringslivsutveckling att göra. Framtagandet av strategin har uppdragits till näringschef.

Ludvika idag

Det finns stora likheter mellan Sveriges 290 kommuner men det finns självklart också skillnader. Det är viktigt med ett fortsatt samarbete mellan kommunens aktörer inte minst vad gäller kompetensförsörjning och att vi utgår från Ludvikas unika förutsättningar för att kunna ta tillvara den positiva potentialen samt möta de verkliga utmaningarna.

I jämförelse med övriga kommuner i Sverige sticker Ludvika ut i ett antal avseenden (Sverige-medel inom parentes) Siffrorna är hämtade ur statistik avseende år 2020:

- Befolkningsökning 2,2 % (3,8 %)
- Andel högutbildade 19 % (27,6 %)
- Andel företagare 4,2 % (6,3 %)
- Nyföretagande 7,5 % (10,8 %)
- Arbetslöshet 8,8 % (7 %)
- Andel förtidspensionärer 5,7 % (4,7 %)
- Andel bidragsförsörjda 19,1 % (13,3 %)
- Företagsklimat, ranking 1-290, 224
- Största privata arbetsgivare: ABB/Hitachi, antal anställda 2725
- Största offentliga arbetsgivare: Ludvika kommun, antal anställda 2625
- Andel större företag med fler än 50 anställda 6,8 % (0,6 %)
- Nettoinpendling till Ludvika är 1043 personer

Utmaningar

Som framgår ovan har Ludvika ett antal utmaningar där det krävs en tydlig strategi för att vända utvecklingen och samtidigt ta tillvara den potential som finns med ett världsledande stort teknikföretag och ett stort antal inpendlare med ofta hög kompetens.

I förarbetet till denna strategi har ett tjugotal företag i Ludvika involverats samt kommunledningsgruppen och koncernledningsgruppen. Deras sammanfattande bild av Ludvikas utmaningar framgår av figur 1 nedan. Den mest återkommande och enligt dem viktigaste utmaningen är Ludvikas otydliga profil, det vill säga vad är kännetecknande för kommunen och vad den vill stå för.

Maria Skoglund
Kommundirektör

Erik Odens
Näringslivschef

Bilagor

Förslag på näringslivsstrategi daterad den 22 oktober 2020.

Beslut inklusive bilaga skickas till

Samtliga nämnder
Helägda kommunala bolag
Pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet
Unika Ludvika
Visit Dalarna AB
Företagarna organisation
Politiska partier
Workshopgrupp enligt sändlista
Akten

Näringslivsstrategi

Framtidens hållbara industristad

Dokumentnamn Näringslivsstrategi		Dokumenttyp Strategi	Omfattning Externt och internt
Dokumentägare Kommundirektör	Dokumentansvarig Näringslivschef	Publicering Kommunal författningssamling	
Författningsstöd			

Beslutad [Skriv datum här]	Bör revideras senast [Skriv datum här]	Beslutsinstans [Skriv text här]	Diarienummer KS 2020/355-00
Beslutade revideringar [Skriv datum och §]	Vad revideringen avsett [Skriv text här]		Diarienummer vid revideringen [Skriv text här]

<h2>Styrdokumentstyper i Ludvika kommun</h2> <p>Utöver styrdokumentstyperna nedan finns det i Ludvika kommun lagbundna styrdokument som inte följer denna terminologi. Namn och beslutsinstans för de styrdokument som styrs istället av gällande lagstiftning.</p>				
Dokumenttyp	Definition	Beslutas av	Giltighet	Uppföljning
Policy	Anger kommunens förhållningssätt till något. Långsiktig och övergripande.	Kommunfullmäktige	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Strategi	Hjälper att göra vägval och prioriteringar. Kan innehålla mål och uppdrag.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Riktlinjer	Innehåller konkreta beskrivningar av vad som ska göras och hur det ska göras.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period	Minst en gång per mandatperiod eller då riktlinjen upphör att gälla
Regler	Ska vara konkreta och sätta tydliga gränser.	Fullmäktige, kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period.	Minst en gång per mandatperiod eller då reglerna upphör att gälla

Visionen – framtidens hållbara industristad

Med företag som Hitachi ABB Power Grids AB, Spendrups och företag inom gruvnäringen har Ludvika en mer än 100-årig stark industritradition med internationella kunder. Dessa har fortsatt en väldigt stor betydelse för Ludvika eftersom totalt 35 procent av de sysselsatta i Ludvika arbetar inom industrin och mer än 50 procent av skatteintäkterna genereras via de industrianställda. De är stora arbetsgivare som sysselsätter många Ludvikabor, inpendlande och inresande. De skapar förutsättning för andra företag som underleverantörer. Global konkurrens gör att de ständigt behöver utvecklas genom att ligga i framkant med en högteknologisk innovation i världsklass. Behovet av att kunna attrahera spetskompetens är därför en överlevnadsfråga.

Ibland pekas kommuner med stora industrier ut som sårbara, att de står och faller med en eller i Ludvikas fall flera stora arbetsgivare. En hållbar industristad behöver innehålla goda förutsättningar för industrin men det kan inte vara ett motsatsförhållande till att bygga det goda samhället utan snarare tvärtom. För att klara kompetensförsörjningen behöver det finnas attraktiva boendemiljöer, bra skolor, möjlighet till en meningsfull fritid, handel, restauranger och nöjen samt en välfungerande välfärd. En hållbar industristad behöver också ett diversifierat näringsliv av mindre företag både som underleverantörer och för att skapa arbetstillfällen inom andra branscher.

Framtidens hållbara industristad handlar lika mycket om att ge förutsättningar till och ta tillvara kraften av högteknologiska industrier som att skapa det goda samhället. Näringslivsstrategin har därför tre målområden:

- Attraktivitet och tillväxt
- Förutsättningar för företagande
- Kommunorganisation

Figur 1 Visionens målområden

Attraktivitet och tillväxt

- Goda boendemiljöer för varierade behov
- Levande och aktivt centrum
- Mångfald av arbetstillfällen
- Mångfald av aktiviteter/föreningsliv
- Besöksnäring
- Evenemang (Bevara engagemanget från 100-års firandet)
- Kvalitativ skola (på sikt internationell skola)
- Infrastruktur

Förutsättningar för företagande

- Mångfald i samhället – en viktig förutsättning för företagens kompetensförsörjning och innovationskraft
- Kompetensmatchning skola – näringsliv, samt uppmuntra Ung Företagsamhet
- Samarbete och dialog
- Nätverk – hub för samverkan (företag, kommun, utbildningsaktörer, forskning m.m.)
- Stöd för företagsutveckling – ”Från vaggan till graven”
- Infrastruktur

Kommunorganisationen

- Utföra sina grunduppdrag bra
- God service och bemötande
- Ge förutsättningar för lokala företagare vid upphandlingar
- Enkelhet – företagslots
- Förståelse för företagande
- Inte konkurrera med privata aktörer
- ”Tillväxt och tillsyn”

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 8

Dnr 2020/325

SWEOLD Dalarna- Socialtjänstforskningsfonden

Arbetsutskottets förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden noterar förvaltningens information om studien SWEOLD

Beskrivning av ärendet

SWEOLD är en nationell studie av äldres levnadsvillkor som startade 1992 som har genomförts i flera olika omgångar. Nu kompletterar rådet för socialtjänstens utvecklingscentrum i Dalarna (SUD), denna studie med en fördjupad longitudinell äldrestudie i Dalarna, SWEOLD-D.

Förvaltningen har på förfrågan från rådet för socialtjänstensutvecklingscentrum i Dalarna valt att stödja studien tillsammans med flera andra kommuner i länet.

Studien möjliggör fördjupade studier av äldres levnadsvillkor i Dalarna då frågor med särskild relevans för verksamheterna i länet har lagts till den nationella studien. På så sätt kommer Dalarna att kunna jämföra sig med Sverige som helhet och ge kommun och region förutsättningar i utvecklingen av äldreomsorgsinsatser och hälso- och sjukvårdsverksamhet i länet. Dalarna är det enda länet i Sverige som har en egen representativ studie.

SWEOLD-D genomförs med hjälp av enkätbaserade telefonintervjuer och den kommer att omfatta ett slumpmässigt urval av äldre personer boende i Dalarna på minst 300 personer. Studien har ett brett fokus och omfattar frågor om fysisk och psykisk hälsa, funktionsförmåga, omsorg, familj och sociala relationer, ekonomiska levnadsvillkor, politiskt engagemang, fritidssysslor, boende m.m. Studien kopplas även till flera register såsom Patientregistret, Socialtjänstregistret, Dödsorsaksregistret och Läkemedelsregistret. Det finns också möjlighet att koppla på Region Dalarnas patientdata.

Samverkan kommer att ske med socialtjänsten, regionen och pensionärsorganisationer i syfte att förankra studiens inriktning och relevans, och säkerställa att den bidrar till kunskap som kan ligga till grund för verksamhetsutveckling i Dalarna. Vidare kommer resultatet att presenteras offentligt, såsom vid FoU-marknaden och via media.

Lena Dahlberg, docent i socialt arbete, är projektledare för SWEOLD-D.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad den 8 januari 2021.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

Vård- och omsorgsnämnden

SWEOLD – en undersökning om äldres levnadsvillkor

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden noterar förvaltningens information om studien SWEOLD

Beskrivning av ärendet

SWEOLD är en nationell studie av äldres levnadsvillkor som startade 1992 som har genomförts i flera olika omgångar. Nu kompletterar rådet för socialtjänstens utvecklingscentrum i Dalarna (SUD), denna studie med en fördjupad longitudinell äldre studie i Dalarna, SWEOLD-D.

Förvaltningen har på förfrågan från rådet för socialtjänstensutvecklingscentrum i Dalarna valt att stödja studien tillsammans med flera andra kommuner i länet.

Studien möjliggör fördjupade studier av äldres levnadsvillkor i Dalarna då frågor med särskild relevans för verksamheterna i länet har lagts till den nationella studien. På så sätt kommer Dalarna att kunna jämföra sig med Sverige som helhet och ge kommun och region förutsättningar i utvecklingen av äldreomsorgsinsatser och hälso- och sjukvårdsverksamhet i länet. Dalarna är det enda länet i Sverige som har en egen representativ studie.

SWEOLD-D genomförs med hjälp av enkätbaserade telefonintervjuer och den kommer att omfatta ett slumpmässigt urval av äldre personer boende i Dalarna på minst 300 personer. Studien har ett brett fokus och omfattar frågor om fysisk och psykisk hälsa, funktionsförmåga, omsorg, familj och sociala relationer, ekonomiska levnadsvillkor, politiskt engagemang, fritidssysslor, boende m.m. Studien kopplas även till flera register såsom Patientregistret, Socialtjänstregistret, Dödsorsaksregistret och Läkemedelsregistret. Det finns också möjlighet att koppla på Region Dalarnas patientdata.

Samverkan kommer att ske med socialtjänsten, regionen och pensionärsorganisationer i syfte att förankra studiens inriktning och relevans, och säkerställa att den bidrar till kunskap som kan ligga till grund för verksamhetsutveckling i Dalarna. Vidare kommer resultatet att presenteras offentligt, såsom vid FoU-marknaden och via media.

Lena Dahlberg, docent i socialt arbete, är projektledare för SWEOLD-D.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut medför inte några kostnader.

Eva Björslund
Förvaltningschef

Beslut skickas till
Akt

Ansökan om projektmedel från Socialtjänstforskningsfonden - Samfinansierad forskning och utveckling inom socialtjänstområdet¹

1. Namn projektledare (vid HDa): Lena Dahlberg Docent i socialt arbete	Akademi och ämne (vid HDa): Akademin för utbildning, hälsa och välfärd Socialt arbete
	Doktorsexamen (ämne, lärosäte och år): Statsvetenskap, Stockholms universitet, 2004
E-post: ldh@du.se	Telefon: 023-778439
2. Namn socialtjänsthuvudman (befattning/titel): Se Punkt 10, nedan. Primära kontaktpersoner: Carina Johansson, förvaltningschef, Omsorgsförvaltningen, Avesta kommun Björn Ång, forskningschef, Region Dalarna	Samverkansområde: Äldreomsorg
E-post: Carina.Johansson@avesta.se Bjorn.Ang@regiondalarna.se	Telefon: 0226-64 53 11 070-551 88 50
3. Projekttitel: SWEOLD Dalarna	
4. Abstract/sammanfattning (Max 150 ord. Forskningsplan ² bifogas, max 6 A4-sidor): Kunskap om äldre personers levnadsvillkor är en avgörande förutsättning för utvecklingen av äldreomsorgsinsatser och hälso- och sjukvårdsverksamheter riktade till denna målgrupp. År 1992 startade Undersökningen om äldre personers levnadsvillkor (SWEOLD), som är en riksrepresentativ longitudinell studie. Högskolan Dalarna har avsatt medel för ett extraurval av äldre personer boende i Dalarna, SWEOLD-D, inför datainsamlingen 2020-2021. Detta	

¹ Se *Riktlinjer Socialtjänstforskningsfonden* för information om vilken typ av forskning som kan erhålla stöd, vilka som kan söka, vilken typ av ersättning som beviljas, m.m. *Riktlinjer Socialtjänstforskningsfonden* finns tillgängligt på Socialtjänstforskningsfondens Lärnsida www.du.se/learn under "Material".

² Forskningsplanen ska innehålla följande under separata rubriker:

- **Syfte och mål:** Redogör för övergripande syfte och specifika mål för forskningsprojektet. Tydliggör projektets forskningsfrågor.
- **Områdesöversikt:** Gör ett sammandrag av din egen och andras forskning och tidigare resultat inom forskningsområdet. Ange nyckelreferenser.
- **Projektbeskrivning:** Gör en sammanfattning av projektets uppläggning. Teori- och metodval samt medverkandes roll i projektet ska framgå. En tydlig tidsplan ska också finnas med.
- **Betydelse:** Redogör för projektets betydelse för 1) forskningsområdet 2) kommunens verksamhetsutveckling samt 3) utbildningsområdet.

möjliggör fördjupade studier av äldre personers levnadsvillkor i Dalarna och jämförelser motsvarande levnadsvillkor i Sverige som helhet.

Det här projektet avser att 1) säkerställa samverkan mellan SWEOLD-D och Dalarnas socialtjänster, Region Dalarna och pensionärsorganisationer i Dalarna, 2) datahantering, samt 3) analysera frågor som är angelägna för aktörerna i Dalarna. Samverkan kommer att ske via en referensgrupp som kan ge synpunkter på frågor att inkludera i SWEOLD-D, i samråd med projektledaren bestämma vilka frågor som ska analyseras inom ramen för rapporten, samt bistå med tolkning av resultat.

5. Populärvetenskaplig beskrivning (300-400 ord. Beskrivningen för beviljade bidrag publiceras på Socialtjänstfondens sida i Learn:

Kunskap om äldre personers levnadsvillkor är en avgörande förutsättning för utvecklingen av äldreomsorgsinsatser och hälso- och sjukvårdsverksamheter riktade till denna målgrupp. SWEOLD-D kommer att ta fram sådan kunskap för äldre personer i Dalarna. Detta är möjligt genom att den utförs inom ramen av en nationell studie, Undersökningen om äldre personers levnadsvillkor (SWEOLD). SWEOLD har genomförts regelbundet sedan 1992 och har hög representativitet för äldre personer i Sverige. SWEOLD genomförs med hjälp av enkätbaserade intervjuer och har ett brett fokus på levnadsvillkor med frågor om till exempel fysisk och psykisk hälsa, funktionsförmåga, hälso-/sjukvård, äldreomsorg, hälsobeteenden, ekonomiska resurser, boende, politiska- och fritidsaktiviteter, sociala relationer och subjektiva värderingar såsom livstillfredsställelse och ensamhet.

Anpassningar av enkäten kan göras för att inrymma frågor som är särskilt angelägna i Dalarna. Högskolan Dalarna har avsatt medel för datainsamlingen som kommer att ske under 2020-2021.

Det här projektet avser att:

- 1) säkerställa samverkan mellan SWEOLD-D och Dalarnas socialtjänster, Region Dalarna och pensionärsorganisationer i Dalarna;
- 2) datahantering; samt
- 3) analysera frågor som är angelägna för aktörerna i Dalarna.

Genomförandet av projektet utgörs av tre aktiviteter:

- 1) Referensgrupp. En referensgrupp kommer att inrättas bestående av representanter för socialtjänsterna i Dalarna, Region Dalarna och pensionärsorganisationer. Syftet är att se till att den kunskap som erhålls genom studien blir relevant och angelägen för regionens intressenter och användbar för verksamhetsutveckling. Referensgruppen kommer att ge synpunkter på vilka frågeområden som bör ingå i SWEOLD-D; i samråd med projektledaren och forskarna bestämma vilka frågor som ska analyseras inom ramen för projektet; samt vara behjälplig vid tolkning av resultat.
- 2) Datahantering. Högskolan Dalarna kommer att få ett i det närmaste färdigt dataset, men viss kvalitetskontroll och omkodning av variabler kommer ändå behövas, särskilt för de extra frågor som enbart rör Dalarna. För att data ska kunna vara tillgängligt för flera forskare och studenter krävs också att någon är ansvarig för att sätta samman specifika dataset med efterfrågade variabler och se till att data hanteras på rätt sätt.

- **Preliminära resultat:** Beskriv egna eventuella förstudier inom forskningsområdet.

- 3) Analys och forskningsrapport. Data för SWEOLD-D kommer att analyseras och presenteras i form av en skriftlig forskningsrapport som kommer att utges i Högskolan Dalarnas rapportserie. Rapporten kommer att presentera olika aspekter av äldre personers levnadsvillkor i Dalarna och jämföra dem med motsvarande villkor i riket. Vilka aspekter som ska stå i fokus för rapporten avgörs av referensgruppen enligt ovan.

6. Medverkande forskare (vid HDa) Namn:	Akademi och ämne (vid HDa):
Lena Dahlberg	Akademin för utbildning, hälsa och samhälle, Socialt arbete
Projektmedarbetare (rekryteras)	
Johan Borg	Akademin för utbildning, hälsa och samhälle, Medicinsk vetenskap
Marie Elf	Akademin för utbildning, hälsa och samhälle, Omvårdnad
7. Bifoga CV med publikationslista (kopierad från DIVA) för de forskare som ska delta i projektet. (Märk Bilaga B1, B2 etc.): Lena Dahlberg (bilaga B1) Johan Borg (bilaga B2) Marie Elf (bilaga B3)	
8. Eventuellt tidigare publikationer av relevans för projektet (publicerade, in-press och inskickade, konferensbidrag, etc.): <i>Vetenskapliga artiklar baserade på SWEOLD:</i> Shaw, B., Dahlberg, L. , Nilsen, C., & Agahi, N. (in press). Trends in the mortality risk of living alone during old age in Sweden, 1992-2011. <i>Journal of Aging and Health</i> . DOI: 10.1177/0898264320930452. Published online ahead of print 23 June 2020. Dahlberg, L. , McKee, K. J., Fritzell, J., Heap, J., & Lennartsson, C. (2020). Trends and gender associations in social exclusion in older adults in Sweden over two decades. <i>Archives of Gerontology and Geriatrics</i> , 89: 104032. DOI: 10.1016/j.archger.2020.104032. Agahi, N., Dahlberg, L. , & Lennartsson, C. (2019). Social integration and alcohol consumption among older people. A four-year follow-up of a Swedish national sample. <i>Drug and Alcohol Dependence</i> , 196: 40-45. DOI: 10.1016/j.drugalcdep.2018.12.011. Dahlberg, L. , Agahi, N., Schön, P., & Lennartsson, C. (2018). Planned and unplanned hospital admissions and their relationship with social factors: Findings from a national, prospective study of people aged 76 years or older. <i>Health Services Research</i> , 53(6): 4248-4267. DOI: 10.1111/1475-6773.13001. Dahlberg, L. , Agahi, N., & Lennartsson, C. (2018). Lonelier than ever? Loneliness of older people over two decades. <i>Archives of Gerontology and Geriatrics</i> , 75: 96-103. DOI: 10.1016/j.archger.2017.11.004. Dahlberg, L. , Andersson, L., & Lennartsson, C. (2018). Long-term predictors of loneliness in old age: Results of a 20-year national study. <i>Aging & Mental Health</i> , 22(2): 190-196. DOI: 10.1080/13607863.2016.1247425.	

Dahlberg, L., Berndt, H., Lennartsson, C., & Schön, P. (2018). Receipt of formal and informal help with specific care tasks among older people living in their own home. National trends over two decades. *Social Policy & Administration*, 52(1): 91-110. DOI: 10.1111/spol.12295.

Dahlberg, L., Andersson, L., McKee, K. J. & Lennartsson, C. (2015). Predictors of loneliness among older women and men in Sweden: A national longitudinal study. *Aging & Mental Health*. 19(5): 409-417. DOI: 10.1080/13607863.2014.944091.

Internationella konferensbidrag baserade på SWEOLD

25-28 May 2014: *Predictors of loneliness among older women and men in Sweden: A national longitudinal study*. Poster presentation at 22nd Nordic Congress of Gerontology, Gothenburg, Sweden. Co-authors: Lars Andersson, Kevin J. McKee and Carin Lennartsson.

23-26 April 2015: **Dahlberg, L.,** Berndt, H., Lennartsson, C., & Schön, P. *Sweden's changing welfare mix over two decades*. 8th IAGG-European Region Congress of Gerontology and Geriatrics, Dublin, Ireland.

23-26 April 2015: **Dahlberg, L.,** Andersson, L., & Lennartsson, C. *Long-term predictors of loneliness in later life: Results from a longitudinal national study*. 8th IAGG-European Region Congress of Gerontology and Geriatrics, Dublin, Ireland.

1-5 September 2015: **Dahlberg, L.,** Andersson, L., McKee, K. J., & Lennartsson, C. Predictors of loneliness in older people: A national longitudinal study. *The European Health Psychologist*, 17 (Suppl.), 901. Proceeding from 29th Conference of the European Health Psychology Society, Limassol, Cyprus.

-8 July 2016: **Dahlberg, L.,** Andersson, L., & Lennartsson, C. *Long-term influences on loneliness: Results of a nationally representative study with follow-up after 20 years*. The British Society of Gerontology 45th Annual Conference. Stirling, United Kingdom.

2-4 May 2018: **Dahlberg, L.,** McKee, K. J., Fritzell, J., & Lennartsson, C. (2018). *Trends in social exclusion among older women and men in Sweden*. Part of symposia: Old age social exclusion – insights into the ROSEnet initiative. 24th Nordic Congress in Gerontology, Oslo, Norway.

2-4 May 2018: Lennartsson, C., Agahi, N., Shaw, B., & **Dahlberg, L.** (2018). *Loneliness, social isolation, and all-cause mortality in older women and men*. 24th Nordic Congress in Gerontology, Oslo, Norway.

23-25 May 2019: Lennartsson, C., Rehnberg, J., & **Dahlberg, L.** *Social isolation and loneliness as risk factors for all-cause mortality in older women and men*. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Gothenburg, Sweden.

25 October 2019: **Dahlberg, L.** Keynote presentation: *Multidimensional social exclusion in later life* at Policy seminar "Social exclusion of older people. Challenges and

considerations in multidimensional disadvantage in later life". ROSEnet COST Action on Old Age Exclusion. Barcelona, Spain.

9. Eventuell medverkan i nationella och internationella nätverk av relevans för projektet:

- Samverkan med Aging Research Center (ARC) vid Karolinska Institutet och Stockholms universitet (ARC leder SWEOLD nationellt)
- Partnerrepresentant för Högskolan Dalarna och tidigare styrelseledamot (2016-2017) i den nationella forskarskolan om åldrande och hälsa, SWEAH
- Medlem och tidigare styrelseledamot (1998-2014) i Sveriges Gerontologiska Sällskap
- Medlem i Nationella nätverket för socialvetenskaplig äldreforskning
- Medlem i nordiskt expertnätverk om ensamhet och aktivt åldrande, koordinerat av Nordens Välfärdscenter
- Ledamot i "management committee" för europeiskt forskarnätverk om social exkludering av äldre personer, EU COST Action, ROSEnet

10. Medverkande samverkansområden

Namn:

Kommun:

Carina Johansson, Förvaltningschef,
Omsorgsförvaltningen

Avesta kommun

Anna Andersson, Sektorchef för sociala sektorn

Borlänge kommun

Eva Björslund, Förvaltningschef Vård- och
omsorgsförvaltningen

Ludvika kommun

Annelie Granath, Verksamhetschef för vård
och omsorg

Rättviks kommun

Elisabet Zimmer, Förvaltningschef Äldre- och
handikappomsorgen

Smedjebackens kommun

Elisabeth Hekkala, Socialchef

Vansbro kommun

Elisabeth Fransson, Förvaltningschef Vård-
och omsorgsförvaltningen

Älvdalens kommun

Björn Äng, Forskningschef

Region Dalarna

Tobias Dahlström, Analyschef

Region Dalarna

Lotta Jansson, Verksamhetschef för geriatrik
och rehabiliteringsmedicin,

Region Dalarna

11. Projektets koppling till samverkansområdets verksamhetsutveckling (Här ska det framgå hur projektet ska integreras i socialtjänstens verksamhet samt hur styrningen av projektet är organiserad.) *Ska fyllas i av ansvarig på samverkansområdet.*

All verksamhetsutveckling bör baseras på vetenskaplig evidens. Projektet kommer att ta fram kunskap om äldre personers levnadsvillkor inklusive jämförelser mellan situationen i länet och i Sverige som helhet. Därigenom kommer områden där utvecklingsbehovet är särskilt stort att kunna identifieras. Till projektet kommer en referensgrupp att knytas. Den kommer att utgöras av representanter för kommunerna, Region Dalarna och pensionärsorganisationer. Referensgruppen kommer dels att diskutera och ge synpunkter på vilka frågor som bör ingå i studien, dvs. om det finns frågor som är särskilt angelägna för verksamheterna och bör läggas till i enkäten. Referensgruppen kommer också, i samråd med

forskarna i projektet, att besluta vilka frågeområden som bör belysas och analyseras inom ramen för projektet och bistå i tolkningen av resultat. Detta kommer att säkerställa att arbetet får fokus på frågor som är verksamhetsrelevanta och som har stor potential att bidra till en utveckling av socialtjänsternas och regionens verksamheter.

12. Medel sökes även från (internt):

Följande medel har beviljats:

1. Strategisk satsning för start av SWEOLD Dalarna, avser kostnader för datainsamling. Finansier: Forskningsprofilen Hälsa & Välfärd. Belopp: 600 000 kr.
2. Nätverksmedel för tvärvetenskaplig samverkan avseende projektledning samt utveckling av tre ansökningar med inriktning mot sociala relationer, fysisk miljö respektive teknologi. Finansier: Centrala medel. Belopp: 550 000 kr.

13. Externa medel för projektet:

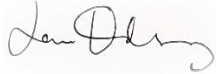
Finansier	Sökta medel	Erhållna medel	Behov av medfinansiering
Kampradstiftelsen (avser analyser av SWEOLD-Dalarna med inriktning mot ensamhet och sociala relationer samt två delstudier baserade på kvalitativa intervjuer metoder med äldre personer samt en delfistudie rörande socialtjänstens insatser; projektledare: Lena Dahlberg)	4 299 000 kr	Beslut ej fattat	50 000 kr (pga. av overhead-regler, täcks av Högskolan Dalarna)
Forte (avser analys med inriktning mot hälsolitteracitet, ansökan inskickad från ARC; projektledare Janne Agerholm)	5 790 000 kr	Beslut ej fattat	0 kr
Inom ramen för nätverksmedlen (se punkt 12 ovan) kommer ytterligare minst två ansökningar att skickas in under det närmaste året.			

14. Sökt belopp specificerat³ (Antal timmar och expenser för hela projektets genomförande):	
Namn (projektledare och övriga forskare vid HDa):	Timmar:
Lena Dahlberg (projektledning)	85
Projektmedarbetare (datahantering)	170
Projektmedarbetare (analys och rapportskrivande)	170
Summa sökta timmar:	425
Expenser preciseras:	Kronor:
Referensgruppsmöten (lokalkostnad, fika m.m.)	5 000 kr
Resor till ARC (tåg, hotell)	6 000 kr
Summa sökta expenser:	10 000 kr
Summa sökt belopp för hela projektet:	300 000 kr

³ Till ansökan ska bifogas en projektkalkyl där lön och drift specificeras per år och deltagare. Excel-formulär finns på Socialtjänstforskningsfondens Learnsida. Kalkyl ska granskas och skrivas under av ekonom.

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projektledare (vid HDa):

.....

Namnförtydligande: Lena Dahlberg

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

Se följande sidor.

Ekonom (vid HDa):

Se följande sida.

Underskriven ansökan skannas och lämnas in elektroniskt i Lärnsidans inlämningsmapp. Kontakta Satu Sundström (ssu@du.se) om du ej finns inlagd som deltagare i Socialtjänstforskningsfondens Learnrum (www.du.se/learn).

SUD

Socialtjänstens
Utvecklingscentrum
Dalarna

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projektledare (vid HDa):

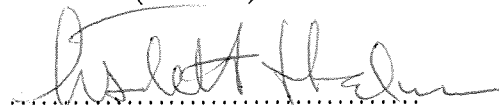
.....

Namnförtydligande: Lena Dahlberg

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

Se bilagor

Ekonom (vid HDa):

Namnförtydligande: Liselott Hedman

Underskriven ansökan skannas och lämnas in elektroniskt i Learnsidans inlämningsmapp. Kontakta Satu Sundström (ssu@du.se) om du ej finns inlagd som deltagare i Socialtjänstforskningsfondens Learnrum (www.du.se/learn).

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

Carina Johansson
.....
Avesta kommun

CARINA JOHANSSON

Namnförtydligande:

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

v.

Namnförtydligande: ANNA ANDERSSON

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

Ingrid

.....

Namnförtydligande: *EVA BJÖRSLAND*

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

..... *Annelie Granath*

Namnförtydligande: *Annelie Granath*

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

Smedjebackens kommun

W. Zimmer
.....

Namnförtydligande: *Elisabet Zimmer*
.....

Förvaltningschef

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

.....
Elisabet Heikala

Namnförtydligande: ELISABETH HEIKALA

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

.....

Namnförtydligande: *Elisabeth Fransson*

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

Lena Dahlberg

.....

Namnförtydligande:

Socialtjänsthuvudman (vid samverkansområdet):

.....

Namnförtydligande:

Björn Ång

Underskrifter (innan projektplanen skrivs under och lämnas in ska ett samtal mellan nedanstående personer ha skett):

Projekt: SWEOLD Dalarna

Projektledare (vid HDa):

.....

Namnförtydligande: ... Lena Dahlberg.....

Region Dalarna (vid samverkansområdet):

200915
.....

Namnförtydligande: ...Lotta Jansson.....

Verksamhetschef Geriatrik och Rehabiliteringsmedicin
Borlänge Falun Säter

Undersökningen om äldre personers levnadsvillkor i Dalarna – SWEOLD-D

Kunskap om äldre personers levnadsvillkor är en avgörande förutsättning för utvecklingen av såväl socialtjänstens som hälso- och sjukvårdens insatser riktade till denna målgrupp. År 1992 startade Undersökningen om äldre personers levnadsvillkor (SWEOLD), som är en riksrepresentativ longitudinell studie. Dalarna har fått en unik möjlighet att ansluta sig till SWEOLD, vilket betyder att Dalarna är det enda länet i Sverige som har en egen representativ studie (SWEOLD-D) av äldre personers levnadsvillkor med möjligheter att göra direkta jämförelser med en riksrepresentativ studie. Inom ramen för undersökningen i Dalarna finns även möjlighet att lägga till frågor med särskild relevans för verksamheterna i Dalarna samt att koppla på regionala sjukvårdsdata. Högskolan Dalarna kommer att finansiera datainsamlingen för extraurvalet av äldre personer boende i Dalarna.

Syfte och mål

Det här projektet avser:

- 1) samverkan mellan SWEOLD-D och Dalarnas socialtjänster, Region Dalarna och pensionärsorganisationer i Dalarna,
- 2) datahantering, samt
- 3) analyser av frågor som är angelägna för intressenterna i Dalarna.

Projektets specifika forskningsfrågor kommer att bestämmas i samverkan med intressenter i Dalarna, vilket gör att de inte kan specificeras i denna ansökan. Exempel på tänkbara forskningsfrågor är:

- Vad har äldre personer i Dalarna för hälsostatus och funktionsförmåga jämfört med äldre personer i riket som helhet?
- Vilka förutsättningar har äldre personer i Dalarna respektive riket att få tillgång till och tillgodogöra sig information om hälsa, vård och omsorg (hälsolitteracitet)?
- Hur stor andel av äldre personer i Dalarna respektive riket avstår från läkar- eller tandläkarbesök trots behov, och av vilka anledningar?
- I vilken mån får äldre personer i Dalarna hjälp från informella omsorgsgivare? Och ligger detta i nivå med omsorgssituationen för äldre personer i riket?
- I vilken utsträckning upplever äldre personer i Dalarna ensamhet och i vilken utsträckning är de socialt isolerade? Skiljer sig nivåerna från riket?
- Vilken standard har äldre personers boendemiljö och hur väl integrerade är de i lokalsamhället i Dalarna jämfört med riket?
- I vilken mån använder sig äldre personer i Dalarna av hjälpmedel och teknologi och är förekomsterna i nivå med riket som helhet?

Områdesöversikt

SWEOLD är en av de äldsta longitudinella studierna av äldre personer i världen, särskilt om man tar i beaktande att en del av dessa individer har följts under 50 års tid. Den har också uppmärksammats i en översikt över studier inom äldreområdet, vilken konstaterade att SWEOLD till skillnad från de flesta andra studierna på området har en god representation av de allra äldsta (85+ år), vilket i många samhällen är den snabbast växande åldersgruppen (Kingston & Jagger, 2018). I Sverige finns flera nationella longitudinella studier av äldre personer, varav flera – inklusive SWEOLD – samarbetar inom ramen för infrastrukturen National E-Infrastructure on Aging Research (NEAR; <https://www.near-aging.se/>). Så vitt vi känner till blir Dalarna genom det här projektet den första regionen i Sverige att ha data för sin äldre befolkning direkt kopplade till nationella data.

Projektbeskrivning

Den nationella studien SWEOLD

SWEOLD i Dalarna (SWEOLD-D) kommer att länkas till den nationella studien SWEOLD (Lennartsson et al., 2014). SWEOLD bygger i sin tur på LNU, som är en studie med ett nationellt slumpmässigt urval av vuxna personer upp till 75 år. SWEOLD inkluderar de personer i LNU-urvalet som har passerat åldersgränsen för deltagande i LNU. Båda studierna är longitudinella, vilket betyder att de personer som ingår i urvalet följs upp över tid samtidigt som urvalet fylls på med ytterligare personer för att behålla åldersstruktur och representativitet.

SWEOLD har genomförts åren 1992, 2002, 2004, 2011 och 2014, medan LNU har genomförts regelbundet sedan 1968. Nästa datainsamling för SWEOLD och LNU kommer genomföras under 2020-2021.

Datainsamlingen sker genom besöksintervjuer eller om intervjupersonen så önskar via telefon med strukturerade frågeformulär. Vid ett par insamlingstillfällen har SWEOLD genomförts genomgående via telefon. Datainsamlingen år 2020 är tänkt att genomföras med hjälp av besöksintervjuer, men på grund av corona-pandemin kan detta komma att ändras till telefonintervjuer.

SWEOLD har god representativitet för gruppen äldre personer (Lennartsson et al., 2014) och har samtliga år fått en hög svarsfrekvens (84.4-95.2%). En hög svarsfrekvens är särskilt viktigt inom forskning om äldre personer och åldrande för att personer som är sköra och/eller bor på särskilt boende ska inkluderas (Kelfve, Thorslund, & Lennartsson, 2013).

SWEOLD har ett brett fokus på levnadsvillkor med frågor om t.ex. fysisk och psykisk hälsa, funktionsförmåga, hälso-/sjukvård, äldreomsorg, hälsobeteenden, ekonomiska resurser, boende, politiska- och fritidsaktiviteter, sociala relationer och subjektiva värderingar såsom livstillfredsställelse och ensamhet. Vid datainsamlingen 2020/2021 kommer frågor som rör situationen under corona-pandemin att läggas till. SWEOLD omfattar även tester av fysisk och kognitiv funktionsförmåga och vissa år har även biologiskt material (saliv) insamlats. Till SWEOLD kopplas registerdata, med information om socialtjänst, vårdutnyttjande, läkemedelskonsumtion, inkomst, och dödsorsaker.

SWEOLD är formellt baserad vid Institutet för social forskning vid Stockholms universitet men bedrivs vid Aging Research Center (ARC), Karolinska Institutet/Stockholms universitet. ARC har ett nära samarbete med FoU-enheten Stockholms läns Äldrecentrum, vilket innebär att forskningsinformation även görs genom populärvetenskapliga artiklar, seminarier, podcasts etc.

SWEOLD-D

Datainsamlingen för SWEOLD-D kommer att ske samtidigt som med den nationella datainsamlingen. Den kommer att omfatta ett slumpmässigt urval av äldre personer boende i Dalarna. SWEOLD-D blir starten för en longitudinell studie av äldre personer i Dalarna. För att möjliggöra en longitudinell uppföljning behövs ett relativt stort urval av deltagare. Inom ramen för befintlig finansiering (se vidare nedan) bedöms därför att datainsamlingen i Dalarna behöver genomföras via telefon, vilket kräver mindre ekonomiska resurser än besöksintervjuer. Vid telefonintervjuer kommer frågeformuläret behöva vara något kortare än vid besöksintervjuer och fysiska tester kommer inte att kunna ingå (en del kognitiva tester kan fortfarande göras). Urvalet kommer att omfatta ca. 300 personer. Om ytterligare ansökningar beviljas (se ansökningsblanketten) kan urvalsstorleken utökas.

Vid enkätundersökningar behöver antalet frågor noga avvägas så att det inte blir för betungande att besvara frågorna, inte minst då en del av respondenterna kan vara hälsomässigt sköra. I grunden kommer samma strukturerade frågor användas i båda studierna. Detta hindrar dock inte att frågor som är särskilt angelägna för verksamheter, äldre personer och/eller forskare i Dalarna kan ersätta

mindre angelägna frågor. Samverkan med socialtjänsten, regionen och pensionärsorganisationer kommer att ske för i syfte att förankra projektets inriktning och relevans, och säkerställa att det kan bidra till kunskap som kan ligga till grund för verksamhetsutveckling Dalarna. Data för Dalarna kommer även att länkas till Region Dalarnas patientregister.

Datainsamlingen för SWEOLD-D och det resurskrävande arbetet med iordningställandet av analysbart datamaterial kommer att skötas som en del av den nationella studien och under ARC:s ledning. Finansiering för datainsamlingen har erhållits via en strategisk satsning av forskningsprofilen Hälsa och Välfärd vid Högskolan Dalarna. Ytterligare medel för projektledning och utveckling av forskningsansökningar för fördjupade analyser av data har erhållits från centrala nätverksmedel vid Högskolan.

SWEOLD och SWEOLD-D har godkänts vid etisk prövning (EPM Uppsala, diarienumr. 2019-06324). Om frågorna för Dalarna i hög grad avviker från den nationella studien eller är av särskilt känslig art kommer en komplettering göras till den befintliga etikansökan.

Socialtjänstforskningsfondens bidrag – metod för projektet

Från Socialtjänstforskningsfonden ansöks om medel för tre aktiviteter.

Aktivitet 1: Referensgrupp. En referensgrupp kommer att inrättas för SWEOLD-D. Referensgruppen kommer utgöras av representanter för socialtjänsterna i Dalarna, Region Dalarna och pensionärsorganisationer. Syftet är att se till att den kunskap som erhålls genom studien blir relevant och angelägen för regionens intressenter och användbar för verksamhetsutveckling. Referensgruppen kommer att kunna ge synpunkter på vilka frågeområden som bör ingå i SWEOLD-D. Vidare kommer referensgruppen att, i samråd med projektledaren och forskarna inom projektet, bestämma vilka frågor som ska analyseras inom ramen för rapporten (se aktivitet 3 nedan). Slutligen kommer referensgruppen att vara behjälplig vid tolkning av resultat, t.ex. rörande skillnader i levnadsvillkor i Dalarna och Sverige. Tre till fyra träffar med referensgruppen planeras under projektperioden.

Aktivitet 2: Datahantering. ARC kommer att ansvara för genomförandet av datainsamlingen och Högskolan Dalarna kommer att få ett i det närmaste färdigt dataset. Inte desto mindre kommer viss kvalitetskontroll och omkodning av variabler att behöva ske, särskilt vad gäller de extra frågor som enbart rör Dalarna. För att data ska kunna vara tillgängligt för flera forskare och studenter krävs också att någon är ansvarig för att sätta samman specifika dataset med efterfrågade variabler och se till att data hanteras på rätt sätt, dvs. i enlighet med GDPR, etikillståndet och gällande riktlinjer.

Aktivitet 3: Analys och forskningsrapport. Data för SWEOLD-D kommer att analyseras (främst genom deskriptiva och bivariata statistiska analyser) och presenteras i form av en skriftlig forskningsrapport som kommer att utges i Högskolan Dalarnas rapportserie. Rapporten kommer att presentera olika aspekter av äldre personers levnadsvillkor i Dalarna och jämföra dem med motsvarande villkor i riket. Vilka aspekter som ska stå i fokus för rapporten avgörs av referensgruppen enligt ovan. Rapporten kommer att skrivas på ett lättillgängligt sätt på svenska. Studiens resultat kommer även att presenteras vid Högskolan Dalarnas FoU-marknad.

Teoretisk ansats

I Sverige finns en lång tradition av välfärdsforskning och studier av människors levnadsvillkor. När LNU startade på 1960-talet – initierad av den statliga Låginkomstutredningen – var syftet att studera just människors levnadsvillkor. Studien har i efterhand beskrivits som ”inledningen av vad som kommit att betecknas välfärdsforskning” och ”ett unikt svenskt bidrag till den internationella samhällsvetenskapen” (Erikson, 2003, pp. 217-218). Studien utgick ifrån ett resursperspektiv, vilket utvecklats av Robert Titmuss, och var även influerad av en diskussion inom Förenta Nationerna (FN) om att beskriva välfärden i form av levnadsnivå istället för bruttonationalprodukten (Erikson, 2003).

Utifrån ett resursperspektiv antas individens förfogande över resurser i form av t.ex. pengar, ägodelar, kunskap, psykisk och fysisk energi, sociala relationer och säkerhet påverka individens levnadsvillkor (Erikson, 2003). Välfärd kan då förstås som individers levnadsvillkor inom områden som är påverkbara av offentliga och politiska beslut såsom hälsa och tillgång till vård, arbetsmarknad och arbetsförhållanden, ekonomiska resurser och konsumentskydd, kunskaper och utbildning, familj och sociala relationer, boende och service, fritid och rekreation, säkerhet och politiska resurser (Fritzell, Lennartsson, & Zaidi, 2020). Denna teoretiska ansats har under åren utvecklats till att ta hänsyn även ta hänsyn till livskvaliteten och till sammanhanget som individen lever i och som därmed resurserna ska användas i (se Heap, 2016). Resursperspektivet har beröringspunkter med den teoretiska ansats har utvecklats av Amartya Sen, som menar att välbefinnande är åtminstone delvis beroende av vilka resurser individen har förfogande över (Erikson, 2003; Fritzell et al., 2020; Heap, 2016).

SWEOLD och SWEOLD-D bygger vidare på denna teoretiska tradition och därmed på ett multidimensionellt perspektiv på välfärd. Detta innebär samtidigt att studierna har en stor bredd i frågeområden, vilket ger en flexibilitet till olika forskare att analysera data för att testa och utveckla olika teoretiska ansatser. Specifika (kompletterande eller andra) teorier behöver med andra ord beslutas i relation till den aktuella forskningsfrågan.

Medverkandes roller

Intressenter från Dalarna kommer att medverka i projektet framför allt genom referensgruppen och på det sätt som beskrivits ovan. I den mån så efterfrågas kan även avrapporteringar göras till Socialtjänstens Utvecklingscentrum med möjlighet till synpunkter och diskussion. Vidare kommer resultat att presenteras offentligt, såsom vid FoU-marknaden och via media.

Lena Dahlberg, docent i socialt arbete, kommer att vara projektledare för SWEOLD-D. Hon kommer att vara sammankallande i referensgruppen och ansvara för samarbetet med intressenterna i regionen. Hon kommer även att handleda dataanalys och rapportskrivande. Lena är anställd inom socialt arbete vid Högskolan Dalarna sedan 2009. Hon har arbetat med forskning om äldre personers levnadsvillkor sedan mitten av 1990-talet och har arbetat med SWEOLD sedan 2012. I samarbete med forskare vid Högskolan Dalarna och ARC har hon hittills publicerat åtta artiklar baserade på SWEOLD (se ansökningsblankett), medan ytterligare fyra artikelmanus baserade på SWEOLD är under utveckling. Lena har även lång erfarenhet av projektledning och av att leda FoU-verksamhet om äldreomsorg och personers levnadsvillkor i Sverige (inom ramen för Dalarnas forskningsråd) och internationellt.

En person kommer att rekryteras till projektet för att ansvara för datahantering i enlighet med vad som beskrivits ovan, göra statistiska analyser med fokus på de frågor som överenskommit med referensgruppen, samt presentera resultaten skriftligt i en rapport. Slutligen kommer Johan Borg (medicinsk vetenskap) och Marie Elf (omvårdnad) att medverka i projektet. Inom ramen för de nätverksmedel som projektet redan beviljats av Högskolan Dalarna kommer Johan Borg, Marie Elf och Lena Dahlberg att skicka in ansökningar om medel hos nationella forskningsfinansiärer för fördjupade analyser av SWEOLD-D. Ytterligare forskare vid Högskolan har uttryckt intresse för studien och för att använda materialet.

Tidsplan

Detta är ett tvåårigt projekt som kommer att pågå från 1 januari 2021 till 31 december 2022.

Aktivitet	Tidsperiod
Referensgruppsmöten	Löpande under projektperioden
<i>Datainsamling (finansierad på annat sätt)</i>	<i>December 2020 – juni 2021</i>
Datahantering	Juni 2021 – december 2022

Betydelse

Sammanhållen akademisk miljö. SWEOLD-D kommer att bidra till en sammanhållen akademisk miljö. Studien kommer att utgöra en bas för excellent forskning och doktorandprojekt, baseras på samverkan med regionala intressenter och bidra med underlag för verksamhetsutveckling, samt vara en resurs för undervisning och examensarbeten.

1. Betydelse för forskningsområdet

Ny kunskap om äldre personers levnadsvillkor. SWEOLD-D kommer innebära en möjlighet att ställa några mer fördjupande frågor inom områden som täcks av SWEOLD, och kommer därigenom att bidra med ny kunskap om äldre personers levnadsvillkor. Genom en koppling till det regionala sjukvårdsregistret kan också detaljerad information om sjukvårdsutnyttjande analyseras i relation till levnadsvillkor i övrigt. Projektet kommer att leda till internationell publicering i vetenskapliga tidskrifter (finansieras på annat sätt).

Stärkt samarbete med ett världsledande forskningscentrum. Genom SWEOLD-D kommer ett väletablerat samarbete mellan Högskolan Dalarnas Research Centre for Ageing and Later Life (ReCALL) och ARC att stärkas. ARC är ett forskningscentrum med internationellt renommé (www.ki-su-arc.se). Projektledaren för SWEOLD-D har varit anknuten till ARC och arbetat med SWEOLD-data sedan 2012. Projektledaren för SWEOLD nationellt har tidigare varit ledamot i en referensgrupp för ReCALL. Vidare har forskare vid ARC och ReCALL bedrivit och bedriver flera gemensamma projekt, t.ex. ett projekt på uppdrag av Nordiska ministerrådet (Dahlberg et al., 2020), skrivit gemensamma artiklar och ansökningar, och handleder tillsammans doktorander antagna vid Högskolan Dalarna och KI. Detta framgångsrika samarbete kommer nu att utvidgas till att involvera fler forskare vid Högskolan Dalarna. Forskare vid ARC har även uttryckt intresse av att analysera data för Dalarna, vilket kommer att bidra till en fördjupad kunskap till nytta för länet.

2. Betydelse för verksamhetsutveckling i Dalarna

Prioriterade områden. Projektet knyter an till flera frågor som identifierades i den inventering och prioritering av forskningsfrågor inom socialtjänsten som genomfördes av SBU och Forte år 2018 (SBU/Forte, 2019). Flera av dessa frågor är även av relevans för hälso- och sjukvården. Det kan handla om tidiga samhälls- och socialtjänstinsatser inklusive förebyggande arbete (se t.ex. fråga nr 69, 71, 74, 139, 141), förutsättningar för digitalisering och utformande av välfärdsteknik (19), utvecklingen av anhöriginsatser (17), att identifiera problem/behov där socialtjänsten (eller vården) saknar insatser (nr 42), den fysiska miljön på äldreboenden (26), insatser för våldsutsatta äldre personer (136), etc.

Underlag för verksamhetsutveckling. För att verksamhetsutveckling ska vara möjlig krävs goda och ingående kunskaper om nuläget. SWEOLD-D kommer att möta ett kunskapsbehov rörande frågor som är angelägna för intressenter i länet, vilket tydliggjorts genom att många verksamhetsföreträdare ställt sig bakom ansökan. Dessa intressenter representerar en bredd av verksamheter – såväl kommunernas socialtjänster som regionens hälso- och sjukvård. SWEOLD-D innebär en möjlighet att få kunskap om förhållanden som är specifika för regionen och ger därmed regionala intressenter underlag att identifiera vilka typer av socialtjänst- eller hälso-/sjukvårdsinsatser som behöver utvecklas för att möta behovet hos den åldrande befolkningen.

Unika regionala data med möjlighet till nationell jämförelse. Antalet äldre personer som bor i Dalarna är litet i förhållande till antalet äldre personer i Sverige som helhet, vilket innebär att endast ett mindre antal personer från Dalarna ingår i det riksrepresentativa urvalet av SWEOLD (n~30). Genom SWEOLD-D kommer en betydligt större andel av äldre personer i Dalarna att omfattas av

undersökningen. Vi kommer därigenom att få unika data om äldre personers levnadsvillkor i Dalarna, vilka är av tillräcklig omfattning för att möjliggöra fördjupade analyser av t.ex. olika sociala grupper.

Samskapande av kunskap. Idén om SWEOLD-D har blivit mycket väl mottagen bland socialtjänsterna i Dalarna och Region Dalarna, vilka har uttryckt ett starkt intresse av att stödja projektet, medverka i formuleringen av forskningsfrågor och tolkning av resultat, samt tillse att resultaten bidrar till verksamhetsutveckling i Dalarna. Detta samarbete kommer primärt att ske inom ramen för en referensgrupp knuten till projektet.

3. Betydelse för utbildningsområdet

En resurs för utbildning. SWEOLD-D kommer att bli en värdefull resurs för undervisningen vid Högskolan Dalarna. Projektet kommer att bidra till utbildningens vetenskapliga grund genom att lärare får tillgång till uppdaterade och pålitliga data om äldre personers levnadsvillkor i Dalarna och riket. Forskare som är aktivt involverade i projektet kommer också att presentera sina senaste resultat för studenter och deras publikationer kan användas som kurslitteratur. Vidare kommer SWEOLD-D att ge studenter tillgång till data för examensarbeten på kandidat- och magisternivå liksom för arbeten på forskarutbildningsnivå. Inriktningen av examensarbeten kan med fördel utformas i samverkan med regionens intressenter.

Preliminära resultat

Forskargruppen på ARC har, ofta i samarbete med internationella forskare, producerat ca 70 vetenskapliga artiklar baserade på SWEOLD bara sedan 2010, därtill kommer doktorsavhandlingar, böcker, bokkapitel, konferenspresentationer etc. (se www.sweold.se/se/publikationer). Några axplock av inriktningen av denna forskning är: utvecklingen av fysisk-, psykisk- och tandhälsa över tid; betydelsen av socioekonomisk position för olika former av hälsa; förekomst av komplexa hälsoproblem; förmåga och möjligheter för äldre personer att välja äldreomsorg; trender i mottagande av formell och informell omsorg; utbyte av ekonomiskt och social stöd mellan äldre personer och deras vuxna barn; förekomst av olika typer av fritidsaktiviteter och deras samband med senare kognitionsförmåga; utvecklingen av ensamhet över tid och riskfaktorer för ensamhet; samt förekomst av social exkludering.

Referenser

- Dahlberg, L., Frank, A., McKee, K. J., Naseer, M., Rehnberg, J., & Lennartsson, C. (2020). *Ensamhet bland äldre personer i Norden*. Köpenhamn: Nordiska Ministerrådet.
- Erikson, R. (2003). Svensk välfärdsforskning. *Socialvetenskaplig Tidskrift*(2-3), 214-237.
- Fritzell, J., Lennartsson, C., & Zaidi, A. (2020). Trends and inequality in the New Active Ageing and Well-Being Index of the Oldest Old: A Case Study of Sweden. *J of Population Ageing*, 18.
- Heap, J. (2016). *Living conditions in old age: Coexisting disadvantages across life domains*. Stockholm: Stockholm University.
- Kelfve, S., Thorslund, M., & Lennartsson, C. (2013). Sampling and non-response bias on health-outcomes in surveys of the oldest old. *European Journal of Ageing*, 10(3), 237-245.
- Kingston, A., & Jagger, C. (2018). Review of methodologies of cohort studies of older people. *Age and Ageing*, 47(2), 215-219.
- Lennartsson, C., Agahi, N., Hols-Salén, L., Kelfve, S., Kåreholt, I., Lundberg, O., . . . Thorslund, M. (2014). Data resource profile: The Swedish Panel Study of Living Conditions of the Oldest Old (SWEOLD). *International Journal of Epidemiology*, 43(3), 731-738.
- SBU/Forte. (2019). *Prioriteringar för forskning om socialtjänsten. Perspektiv från brukare, policy och praktik*. Retrieved from https://www.sbu.se/contentassets/daa95caad8c9407db961c9af91d1d768/prioriteringar_for_forskning_om_socialtjansten.pdf

From: Eva Björsland
Sent: Mon, 14 Dec 2020 15:05:17 +0100
To: Cathrine Flodström Backlund
Cc: VOO Brevlåda vård & omsorg
Subject: VB: SWEOLD-Dalarna

Hej Cathrine!

Nu har vi fått mer information om undersökningen avseende äldre personers levnadsvillkor. Kan du titta igenom frågorna och se om vi har några synpunkter? Jag tänker också att vi kanske behöver informera om att detta blir av för förvaltningsledningen? Kan du tänka dig att göra det? Vi har ju ytterligare underlag som vi fick tidigare i evolution. Jag kan informera på nästa ordförandeberedning också.

VOO brevlåda för diarieföring!

Eva

Med vänlig hälsning

Eva Björsland
Förvaltningschef
Ludvika kommun
Vård- och omsorgsförvaltningen
0240-86847, internt 76847
Växel: 0240-860 00
www.ludvika.se

Från: Lena Dahlberg (HDa) <ldh@du.se>

Skickat: den 14 december 2020 09:29

Till: lotta.jansson@regiondalarna.se; Carina Johansson <Carina.Johansson@avesta.se>; Elisabeth Zimmer <elisabeth.zimmer@smedjebacken.se>; Björn Äng (HDa) <bja@du.se>; Anna Andersson <anna-andersson@borlange.se>; Elisabeth Hekkala <elisabeth.hekkala@vansbro.se>; Eva Björsland <eva.bjorsland@ludvika.se>; Anneli Granath <annelie.granath@rattvik.se>; Elisabeth Fransson <elisabeth.fransson@alvdalen.se>; Tobias.Dahlstrom@regiondalarna.se; jesper.karlsson@orsa.se; kristina.bergenstrale@falun.se; malin.linden.ohlsson@gagnef.se; marjo.savelius@hedemora.se; ulrika.gardsback@leksand.se; agnetha.runberg@malung-salen.se; Pia Blomstedt <pia.blomstedt@mora.se>; ingalill.frank@sater.se

Ämne: SWEOLD-Dalarna

Hej,

Här kommer en uppdatering rörande Undersökningen om äldre personers levnadsvillkor, SWEOLD.

Medel från Socialtjänstforskningsfonden

Vi har beviljats medel från Socialtjänstforskningsfonden för arbetet med SWEOLD. Medlen avser att finansiera: 1) samverkan med Dalarnas socialtjänster, Region Dalarna och pensionärsorganisationer i Dalarna, 2) datahantering, samt 3) analyser av frågor som är angelägna för intressenterna i Dalarna.

Datainsamling

SWEOLD kommer att genomföras under våren 2021 med ett nationellt urval, ett urval för Dalarna och ett urval för Stockholms län. Vi arbetar nu intensivt med att förbereda det sista inför datainsamlingen. På grund av pandemin kommer datainsamlingen att ske genom telefonintervjuer istället för besöksintervjuer. SWEOLD har tidigare använt sig av båda dessa metoder olika år. Intervjumaterialet kommer att kombineras med data från olika register, såsom Socialtjänstregistret, Patientregistret, Inkomstregistret och Läkemedelsregistret.

Frågeformulär

Bytet av intervjumetod betyder att vi behöver göra en rejäl neddragning av antalet frågor i formuläret, eftersom intervjuer inte orkar lika länge per telefon som vid besök. Naturligtvis behöver vi stryka alla fysiska tester, som ju inte är genomförbara via telefon, och även frågor som är särskilt känsliga, till exempel våldutsatthet. Det finns dock fortfarande utrymme att lägga till någon eller några frågor om det finns behov av det hos flera kommuner/regionen i länet och om frågan handlar om något som är relevant för tillräckligt många människor så att det är meningsfullt att ställa den i en befolkningsundersökning. Jag bifogar en lista över de frågeområden som omfattas och ungefär vilka frågor det handlar om. Då det är en mycket bred studie, så ställs endast någon eller några få frågor om varje ämne, snarare än långa instrument eller skalor. Om ni har synpunkter på formuläret vill jag att ni emailar dem till mig **senast torsdag 17 december**. Ni är förstås också välkomna att höra av er om ni undrar över något eller vill ha mer information. Vill ni titta på hur frågorna har ställts i tidigare datainsamlingsomgångar, så hittar ni informationen på www.sweold.se.

Referensgrupp

I linje med ansökan till Socialtjänstforskningsfonden kommer vi att skapa en referensgrupp för fortsatt samverkan kring SWEOLD. Inom ReCALL pågår flera projekt där forskare samverkar eller vill samverka med regionens aktörer. Det finns därför ett förslag om att vi ska skapa en gemensam referensgrupp för ReCALL, där olika projekt kan diskuteras. Jag tror att det skulle underlätta arbetet både för oss och er. Förslaget mottogs också väl av representanter för regionen vid ett av höstens ReCALL-möten. Jag återkommer till er med mer information när vi har landat i detta, och självklart är ni även välkomna att inkomma med synpunkter rörande referensgruppen.

Med vänlig hälsning,

Lena

Lena Dahlberg, PhD, Associate Professor

School of Education, Health and Social Studies, Dalarna University
& Aging Research Center, Karolinska Institutet and Stockholm University

School of Education, Health and Social Studies, Dalarna University, 791 88 Falun, Sweden
Akademien Utbildning, hälsa och samhälle, Högskolan Dalarna, 791 88 Falun
Email: ldh@du.se. Tel: 0046 (0)23 77 8439

Recent publications:

Dahlberg, L., McKee, K. J., Fritzell, J., Heap, J., & Lennartsson, C. (2020). Trends and gender associations in social exclusion in older adults in Sweden over two decades. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 89: 104032. DOI: 10.1016/j.archger.2020.104032.

Dahlberg, L. (2020). Ageing in a changing place: A qualitative study of neighbourhood exclusion. *Ageing & Society* 40(10): 2238-2256. DOI: 10.1017/S0144686X1900045X.

Naseer, M., Agerholm, J. Fastbom, J., Schön, P., Ehrenberg, A., Dahlberg, L. (2020). Factors associated with emergency department revisits among older adults in two Swedish regions: a prospective cohort study. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 86: 103960. DOI: 10.1016/j.archger.2019.103960.

FRÅGEOMRÅDEN I SWEOLD 2021

FAMILJ

- Ensam-/sammanboende
- Personer i hushållet
- Civilstånd
- Är då intervjuperson blev änka/änkling (i förekommande fall)
- Särboförhållande

BARN

- Antal barn
- Frågor om barnen: kön, födelseår, huvudsaklig sysselsättning, yrke, geografiskt avstånd, kontakter med barnen samt förändring pga. pandemin, civilstånd, relationen (hur nära de står varandra, konflikter)
- Barnbarn, kontakter med barnbarnen samt förändring pga. pandemin

NÄRMILJÖ OCH RÖRLIGHET

- Rörlighet – lämnar bostad/är utomhus, lämnar närområde, samt förändring pga. pandemin
- Hjälpmedel utomhus, hjälp av annan för att ta sig fram utomhus respektive inomhus
- Tillgång till service: enkelt/svårt ta sig till bank/uttagsautomat, mataffär, vårdcentral, apotek
- Lokalsamhället: går det att lita på människor i området, rädsla för att gå ut på kvällen, känner sig hemma i området

HÄLSA

- Självskattad hälsa/allmänt hälsotillstånd
- Haft covid-19, känner någon som haft covid-19
- Funktionsförmåga: promenera 100 meter, promenera 500 meter, springa 100 meter, gå i trappor, resa sig från stol, knäppa knappar, bära matkasse, balans, stå utan stöd
- Längd, vikt

MEDICIN

- Tagit mediciner senaste 14 dagarna
- Kan själv sköta mediciner
- Avstått från att hämta ut mediciner pga. ekonomiska skäl

SJUKDOMAR OCH BESVÄR

- En lista över drygt 30 olika fysiska och psykiska sjukdomar och besvär
- Fallolycka, sjukhusinläggning till följd av fall
- Psykiskt välbefinnande, geriatrisk depressionsskala, 4 frågor
- Hörsel, syn

VÅRDUTNYTTJANDE

- Hälsolitteracitet: kan inhämta, välja, förstå, bedöma och planera utifrån information
- Sökt läkarvård, sökt eller blivit besökt av distriktssköterska e.d.
- Avstått från att besöka läkare trots behov, orsak till detta
- Besökt tandläkare
- Avstått från att besöka tandläkare trots behov, orsak till detta

- Tandfunktion

HÄLSOBETEENDEN

- Rökning
- Alkoholkonsumtion
- Hur ofta färska grönsaker är med i kosten

MINNESÖVNINGAR

- Kort version av MMSE

ATT KLARA SIN VARDAG

- Instrumentella aktiviteter i dagliga livet: matinköp, matlagning, städning – samt vem som hjälper till med detta om behov finns
- Personliga aktiviteter i dagliga livet: sköta hygien, äta, gå på toaletten, av-/påklädning, stiga upp/lägga sig, klippa tånaglar – samt vem som hjälper till med detta om behov finns och hur ofta
- Hjälp från hemtjänsten till intervjupersonen eller någon annan i hushållet
- Hjälp från anhörig: reparationer, trädgårdsskötsel, hushållsekonomi, inköp av kläder etx., skjuts – av vem
- Om intervjupersonen hjälper make/maka/sambo eller någon annan äldre anhörig

EKONOMISKA RESURSER

- Bostadsägande
- Kontantmarginal: kan skaffa fram 16 000 kr inom en vecka samt hur
- Svårigheter att klara löpande utgifter samt hur klarat dessa svårigheter
- Givit ekonomiskt stöd/gåvor till någon utanför hushållet samt till vem/vilka och ungefärligt värde
- Tagit emot ekonomiskt stöd samt från vem/vilka och ungefärligt värde

SOCIALT STÖD

- Om intervjupersonen blir sjuk, vill ha sällskap, vill prata med någon om personliga bekymmer, behöver ett lån på 16 000 kr, behöver välja/byta/framföra klagomål på t.ex. äldreomsorg, sjukvård eller elbolag.

AKTIVITETER, FRITID OCH POLITISKT DELTAGANDE

- Lista med 14 frågor om olika aktiviteter
- Sociala kontakter med vänner och släktingar
- Motions-/friluftsidrottsaktivitet – hur ofta samt förändring under pandemin
- Internetanvändande och i så fall till vad
- Medlem i förening eller organisation, deltagande i föreningsaktiviteter
- Valdeltagande
- Kan författa skrivelse och överklaga beslut till myndighet, tillgång till hjälp med detta

BEDÖMNINGAR

- Livskvalitet
- Ensamhet

CORONAFRÅGOR

- Myndigheters sätt att hantera smittan
- Lätt/svårt att förstå information kring rekommendationer
- Följt rekommendationer – varför inte

SÄRSKILDA FRÅGOR TILL PERSONER FRÅN EXTRAURVALET (hit räknas vårt urval i Dalarna; för dem som deltagit tidigare finns redan den här informationen)

- Högsta utbildning, antal år
- Huvudsaklig sysselsättning under yrkesverksamt liv
- Make/makas huvudsakliga sysselsättning under yrkesverksamt liv (i förekommande fall)
- Bodde hos biologiska föräldrar under uppväxten
- Faderns huvudsakliga sysselsättning
- Barndomen: ekonomiska svårigheter, slitningar inom familjen

EXTRAFRÅGOR FÖR DALARNA

- Kvalitet i sociala relationer

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 9

Brukarundersökningar SoL och LSS

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott noterar informationen

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

2021-01-11

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott

§ 10

Dnr 2020/2

Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts till och med 31 december

Arbetsutskottets förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av och godkänner förvaltningens rapport och översänder rapporten till kommunfullmäktige för kännedom

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2006 gäller bestämmelser i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service, LSS, vilket syftar till att stärka rättssäkerheten för den enskilda som beviljats bistånd. Bestämmelserna avser:

- Rapporteringsskyldighet när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut om bistånd till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.
- Särskild avgift (sanktionsavgift) när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut inom skälig tid (3 månader).
- Utökade möjligheter för kommunala revisorer att granska ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild, när det gäller hur vård- och omsorgsnämnden verkställer sina egna gynnande beslut.
- Ansvarig nämnd och kommunfullmäktige ska underrättas om antal gynnande beslut som inte verkställs inom skälig tid.

Varje kvartal rapporterar vård- och omsorgsförvaltningen till IVO vilka gynnande beslut som inte verkställts inom skälig tid.

Varje månad lämnas statistikrapport till vård- och omsorgsnämnden och kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Statistikrapporten beskriver vilken typ av bistånd som besluten gäller, antal beslut som inte verkställts inom tre månader samt hur lång tid det har gått från dagen för respektive beslut. Rapporteringen sker en gång varje månad och upprepas till dess att beslutet är verkställt. Ett beslut är verkställt när den enskilde tillhandahålls den beviljade insatsen.

Denna rapport avser de uppgifter som fanns tillgängliga den 31 december 2020.

Statistikrapport den 31 december 2020

Antal beslut som inte har verkställts inom tre månader. Andel kvinnor respektive män och antal av dessa som tackat nej till erbjudande.

Antal beslut	Varav kvinnor	Varav män	Antal som tackat nej till erbjudande
6	2	4	4

Vilken typ av bistånd som inte verkställts inom tre månader.

Beslut om	Antal
Äldreboende - servicelägenhet	1
LSS – gruppboende	2
Socialpsykiatri - servicelägenhet	1
Äldreboende- demens	1
LSS – daglig verksamhet	1

Antal dagar från dagen för respektive beslut till rapporteringstillfälle samt orsak till beslut som inte verkställts.

Beslut om	Beslutsdatum	Antal dagar	Kvinna eller man	Tackat nej till erbjuden plats (1) Resursbrist (2) Annat (3)
LSS – gruppboende	2020-01-14	352	M	1
LSS – daglig verksamhet	2020-02-01	334	M	3
Äldreboende - servicelägenhet	2020-02-04	331	M	1
LSS – gruppboende	2020-02-17	318	M	1
Socialpsykiatri - servicelägenhet	2020-07-04	180	K	2
Äldreboende – demens	2020-07-12	172	K	1

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse daterad den 4 januari 2021.

Beslut skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Akt

Cathrine Flodström Backlund,
cathrine.flodstrom@ludvika.se

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts till och med 31 december 2020

Förvaltningens förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden tar del av och godkänner förvaltningens rapport och översänder rapporten till kommunfullmäktige för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2006 gäller bestämmelser i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service, LSS, vilket syftar till att stärka rättssäkerheten för den enskilda som beviljats bistånd. Bestämmelserna avser:

- Rapporteringsskyldighet när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut om bistånd till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.
- Särskild avgift (sanktionsavgift) när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut inom skälig tid (3 månader).
- Utökade möjligheter för kommunala revisorer att granska ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild, när det gäller hur vård- och omsorgsnämnden verkställer sina egna gynnande beslut.
- Ansvarig nämnd och kommunfullmäktige ska underrättas om antal gynnande beslut som inte verkställs inom skälig tid.

Varje kvartal rapporterar vård- och omsorgsförvaltningen till IVO vilka gynnande beslut som inte verkställts inom skälig tid.

Varje månad lämnas statistikrapport till vård- och omsorgsnämnden och kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Statistikrapporten beskriver vilken typ av bistånd som besluten gäller, antal beslut som inte verkställts inom tre månader samt hur lång tid det har gått från dagen för respektive beslut. Rapporteringen sker en gång varje månad och upprepas till dess att beslutet är verkställt. Ett beslut är verkställt när den enskilde tillhandahålls den beviljade insatsen.

Denna rapport avser de uppgifter som fanns tillgängliga den 31 december 2020.

Statistikrapport den 31 december 2020

Antal beslut som inte har verkställts inom tre månader. Andel kvinnor respektive män och antal av dessa som tackat nej till erbjudande.

Antal beslut	Varav kvinnor	Varav män	Antal som tackat nej till erbjudande
6	2	4	4

Vilken typ av bistånd som inte verkställts inom tre månader.

Beslut om	Antal
Äldreboende - servicelägenhet	1
LSS – gruppboende	2
Socialpsykiatri - servicelägenhet	1
Äldreboende- demens	1
LSS – daglig verksamhet	1

Antal dagar från dagen för respektive beslut till rapporteringstillfälle samt orsak till beslut som inte verkställts.

Beslut om	Besluts- datum	Antal dagar	Kvinna eller man	Tackat nej till erbjuden plats (1) Resursbrist (2) Annat (3)
LSS – gruppbostad	2020-01-14	352	M	1
LSS – daglig verksamhet	2020-02-01	334	M	3
Äldreboende - servicelägenhet	2020-02-04	331	M	1
LSS – gruppbostad	2020-02-17	318	M	1
Socialpsykiatri - servicelägenhet	2020-07-04	180	K	2
Äldreboende – demens	2020-07-12	172	K	1

Eva Björslund
Förvaltningschef

Cathrine Flodström Backlund
Verksamhetsutvecklare

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige

Information från förvaltningen

Information från nämndens ordförande

Tjänsteskrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbesluten

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstemän enligt en av vård- och omsorgsnämnden antagen delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till vård- och omsorgsnämnden.

Redovisningen innebär inte att vård- och omsorgsnämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot står det vård- och omsorgsnämnden fritt att återkalla lämnad delegation

1. Arbetsutskottet

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2021-01-11 § 1-12
vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2020-12-09 § 78-90

2. Biståndsbeslut

December 2020-12-01-2020-12-28

3. Förvaltningschef

Kurser:

- FoU-Marknad
- Kvalificerad nämndadministration
- Erfarenhetsseminarium- politiska sammanträden på distans
- Brukarundersökning inom funktionshinderområdet 2020

4. Verksamhetschef

-

5. Verksamhetschefer och enhetschefer

- Fördelning av arbetsuppgifter inom arbetsmiljöområdet/ retur

- Förordnanden

Gun-Britt Hedsten tf verksamhetschef kosten 2020-12-22 - 2020-12-23

Johan Forsell tf verksamhetschef kosten 2020-12-28 - 2020-12-30

Gun-Britt Hedsten tf verksamhetschef kosten 2021-01-04—2021-01-05

6. Ledigheter

- Enskild angelägenhet
- Tjänstledighet
- Önskad sysselsättning
- Tjänstledighet för facklig/politisk verksamhet

7. Övriga Delegationsbeslut

- Dnr VoN 2020/145 - Undantag för medarbetare som inte uppfyller kompetenskrav, under pågående Covid-19 pandemi
- Dnr VoN 2020//261 – Klagomål gällande hantering av ärende och avslut av insatser enligt LSS 9 § 2

8. Anställningsavtal

- 109 stycken

9. Fonder

- Inga aktuella

Åsa Engberg
Förvaltningssekreterare

Beslut skickas till

Akt

Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av meddelanden 2021-01-25

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av inkomna meddelanden

Beskrivning av ärendet

1. Von 2020/158
Avvikelseberättelse 4:e kvartalet 2020
2. Von 2021/15
AMV - Tillsynsmeddelande 2021/000091
3. Von 2020/399
AMV – Avslutsbrev 2020/063563
4.
AMV - Har dina anställda en rimlig arbetsbelastning?
5. Von 2019/460
AMV- Föreläggande om vite 2019/071159
6. Von 2020/56
Utskrivningsklara december 2020
7. Von 2018/330
KF 2020-12-07 § 181 - Antagande av reviderad reglemente för tillgänglighetsområdet
8. Von 2020/67
Förvaltningssamverkans protokoll 2020-12-07
9. Von 2020/424
KF 2020-12-07 § 171- Fastställande av riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Åsa Engberg
Förvaltningssekreterare

Beslut skickas till
Akt